

nosu ministerstva vnitra ze dne 28. října 1879 čís. 11.409 z roku 1878, který uveřejněn je v Mayrhoferu (1901) str. 67 a u Blocha-Franka »Internationale Rechtshilfe« str. 85 a násl. Také podle těchto výnosů nevyhledává se ku platnosti manželství tuzemského příslušníka v cizině zachování formálních předpisů zdejšího práva, nýbrž manželství je platné, byly-li zachovány předpisy místa, kde byl sňatek uzavřen. Že zásadu »locus regit actum« při uzavírání sňatků i zdejších příslušníků, uznává v převážné části nauka (srovnej Stubenrauch u § 4 obč. zák., Ehrenzweig I. díl str. 110, Walker v uvedeném komentáři Dra Klanga I. svazek str. 336 a násl.) a vyslovil v četných rozhodnutích i bývalý nejvyšší soud ve Vídni, i tento nejvyšší soud (sb. n. s. čís. 5060, 5859, 6421 a zvláště 6787). Opačný názor (Savignyho, Ungera) nepronikl. Použije-li se oné zásady na manželství, o něž v projednávaném případě jde, nelze manželství to z důvodu odvolacím soudem uvedeného míti za neplatné a je za neplatné pro zdejší státní území prohlásiti, ano zjištěno, že v Rusku, v Kyjevě, podle tamních zákonů se vyhlásek a slavnostního přivolení k manželství k uzavření sňatku nevyhledává a že tamnější předpisy co se týče formy byly při uzavření sňatku žalobce se žalovanou zachovány. Tím pozbývají půdy úvahy odvolacího soudu, že manželství žalobcovo se žalovanou nemá v tuzemsku nároku na ochranu, ježto by se sňatek uzavřený bez formálních náležitostí k platnosti sňatku zde stanovených přičil veřejnému řádu a dobrým mravům.

Čís. 10645.

Na tom, že byl silostroj přenechán vlastníkem třetí osobě (§ 1, třetí odstavec, aut. zák.) k provozu na její vlastní účet a nebezpečnosti, nemění nic, že silostroj byl nadále u politické správy přihlášen a registrován na jméno dosavadního vlastníka a že ten, komu byl silostroj přenechán k provozu, neměl koncesi k osobní dopravě.

Ustanovení § 1313 a) obč. zák. upravuje ručení jen pro obor práva smluvního, nikoliv ručení ex delicto, ani ze zavinění náměstka, jehož si smluvní strana zřídila, by se sprostila závazku.

Ustanovení § 1301 obč. zák. předpokládá vlastní zavinění při způsobení škody.

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Rv II 202/30).

Žalobce byl poraněn, jedá v najatém autu řízeném Františkem Sch-em. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud prvního stupně důvodem po právu proti Františku Sch-ovi, nikoliv však proti spolužalovanému Adolfu B-ovi. Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Podle § 1 čís. 3 aut. zák. jest podnikatelem, kdo provoz na svůj účet a nebezpečí provozuje a má automobil v dispozici. Jak zjištěno, žalovaný B. prodal auto žalovanému Sch-vi a svědek B. je přímo Scho-vi vydal. Dispozici měl tedy Sch. a také provoz sám na svůj účet a nebezpečí provozoval. Podle

tohoto ustanovení přichází v úvahu jen faktický stav provozu, nikoliv stav fiktivní, jak míní odvolatel. Provoz osobou živnostenským úřadem neschválenou může mít následky po stránce živnostensko-policejní, ale nemá vliv na poměry soukromoprávní. Jest tedy bez významu, zda Sch. provozoval provoz na koncesi B-ovu. Žalovaný B. nemůže býti zodpovědným ani podle občanského zákona za škodu z jednání druhého žalovaného Sch-a. Bylo zjištěno, že žalovaný Sch. sám na svůj účet provozoval dopravu osob a také dopravu žalobce v kritické době. Tím již jest vyloučena zodpovědnost žalovaného B-a podle §§ 1313, 1313 a) a 1315 obč. zák., ježto žalovaný Sch. nebyl zaměstnancem B-ovým. Zbývá otázka, zda není zodpovědný žalovaný B. podle § 1311 a 1301 obč. zák. proto, že dovolil žalovanému Sch-ovi, by provozoval dopravu lidí autem na jeho koncesi. Ani tu nelze názoru odvolatelovu, tvrdícímu tuto zodpovědnost, přisvědčiti. Snad by bylo lze o otázce té uvažovati, kdyby žalovaný Sch. nebyl měl vůdčí list. Sch. však měl vůdčí list a mohl tedy jako šofér provozovati dopravu osob autem u kteréhokoliv vlastníka auta neb podnikatele dopravy, kdyby dopravu neprovozoval na svou pěst. Úraz se mohl státi, i kdyby byl Sch. vezl žalobce jako řidič auta jiného podnikatele. Škodlivá událost není v příčinné souvislosti s ohláškou provozu autem značky R I 592 žalovaným B-em a provozem dopravy druhým žalovaným Sch-em. Příčinou škodlivé události nebylo krytí provozu koncesí B-ovou, nýbrž ohlednutí se Sch-ovo po čepici. Netřeba proto obírat se otázkou, zda šlo ujednáním mezi oběma žalovanými o smlouvu na oko, ač není pochybnosti o tom, že o ni nešlo, neboť obě strany chtěly, by Sch. mohl dopravu osob provozovati na svůj účet. Okolnost, zda B. snad měl z prodeje auta žalovanému Sch-ovi nějaký prospěch, jest bezvýznamná, i kdyby tomu tak bylo, protože, jak uvedeno, není tu vůbec příčinné souvislosti.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Dovolání, opírající se o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., není důvodné. Dovolatel vyvozuje zodpovědnost prvního žalovaného Adolfa B-a jednak z ustanovení zákona o ručení z provozu silostrojů ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák., jednak z předpisů všeob. obč. zákona, jmenovitě z §§ 1301, 1311, 1313 a) a 1315. K tomu jest podotknouti toto: Že žalobní nárok není odůvodněn v zákoně o ručení z provozu silostrojů, případně odůvodnily již nižší soudy. Podle třetího odstavce § 1 cit. zák. ručí na místě vlastníka silostroje ten, komu v době škodné události byl silostroj přenechán k provozování na vlastní účet a nebezpečností. Že tento předpoklad tu jest, plyne ze skutkových zjištění nižších soudů. Okolnost, že silostroj byl nadále u politické správy přihlášen a registrován na jméno Adolfa B-a, že tedy proti vrchnosti byl vlastníkem Adolf B., ač František Sch. koupil nabytí vlastnictví, nemůže měniti nic na skutečnosti, že na místě prvního žalovaného ručí František Sch. podle § 1 aut. zákona, jelikož tento podle třetího odstavce tohoto paragrafu by ručil na místě onoho i tenkrát, kdyby byl prvý žalovaný

Adolf B. zůstal vlastníkem silostroje; podle § 1 aut. zákona ručí vlastník silostroje vůbec jen, je-li zároveň podnikatelem provozu a jen tato vlastnost jest rozhodná. Z řečeného ustanovení automobilového zákona, jenž proti všeob. obč. zákonu zřejmě má přísnější předpisy o ručení, však plyne, že okolnost, že u politické správy byl ohlášen jako vlastník silostroje Adolf B., první žalovaný, nemůže ho o sobě činiti zodpovědným podle předpisů všeob. občanského zákoníka, jmenovitě podle § 1311, nehledíc k tomu, že bezpečnostnímu předpisu § 15 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., jenž má jen za účel, by bylo zabráněno používání nevyzkoušených a neschválených silostrojů, bylo zcela ohlášením silostroje vyhověno a úraz nebyl způsoben ani tím, že bylo použito nevyzkoušeného, nebo neschváleného silostroje. Okolnost, že František Sch., druhý žalovaný, neměl koncesi k osobní dopravě, činí ho sice odpovědným živnostenskému úřadu, nikoli však prvního žalovaného Adolfa B-a, jenž osobní dopravu se silostrojem, jak zjištěno, vůbec neprovozuje a neprovozoval, proti žalobci. V tomto směru odkazuje se žalobce na správné důvody napadeného rozsudku. Že byl žalobce o tom, kdo silostroj provozuje, první žalovaným uveden v omyl a že jen následkem tohoto omylu najal Františka Sch-a k jízdě, nebylo tvrzeno a žalobce ani neopírá žalobu o skutkové okolnosti, jež by bylo posouditi podle §§ 874, 876 obč. zák. Ustanovení § 1313 a) obč. zák. přičleněné třetí dílčí novelou, upravuje, jak úřední vysvětlivky k § 159 třetí dílčí novely výslovně zdůrazňují, jen ručení pro obor práva smluvního, smluvní straně za vadné plnění, nikoli však ručení ex delicto, ani ze zavinění náměstka, jehož si smluvní strana zřídila, by se sprostila závazku. Dovolatelovy vývody a závěry, opírající se o ustanovení § 1313 a) obč. zák., jsou proto zásadně pochybené, ano nejde v souzené věci o ručení pro porušení smluvního závazku, nýbrž o ručení ex delicto.

Avšak ani předpisy §§ 1301 a 1315 obč. zák. tu nepřicházejí v úvahu. Ustanovení § 1301 obč. zák. předpokládá, že bezprávně způsobená škoda byla přímo nebo nepřímo způsobena několika osobami, předpokládá tedy vlastní zavinění při způsobení škody. Takové zavinění nebylo ani tvrzeno, neboť i pod toto ustanovení snaží se dovolatel podřaditi jen okolnost, že první žalovaný Adolf B. dovolil, by František Sch. na jeho koncesi provozoval osobní dopravu. Že posléze žalobní nárok není odůvodněn ani § 1315 obč. zák., plyne ze skutkového zjištění nižších soudů, podle něhož se první žalovaný na provozování osobní dopravy Františkem Sch-em nikterak nezúčastnil, že zejména nepoužil Františka Sch-a jako pomocníka. Vždyť § 1315 obč. zák. upravuje ručení principála za nezdatného pomocníka, jedná tedy o ručení toho, kdo používá nezdatné osoby k obstarávání svých vlastních věcí.

Čís. 10646.

Proti usnesení, jímž byl zamítnut návrh manžela na vyzvání druhého manžela k návratu do společné domácnosti (čl. I. písm. a) nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n.), jest rekurs přípustný.

(Rozh. ze dne 27. března 1931, R I 106/31).